

Van Haver Tot Gort

Uitgave van het Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde

Secretariaat : Postbus 3086, Schiedam

Redactieadres : Redactie Van Haver Tot Gort
per adres Postbus 3086, Schiedam

Secretariaatsadres gewijzigd.

Onze secretaris heeft een postbus geopend in zijn woonplaats Schiedam. Alle post voor het bestuur in het vervolg dus als volgt adresseren :

Stichting Ambachtelijk Korenmolenaars Gilde
Postbus 3086
SCHIEDAM

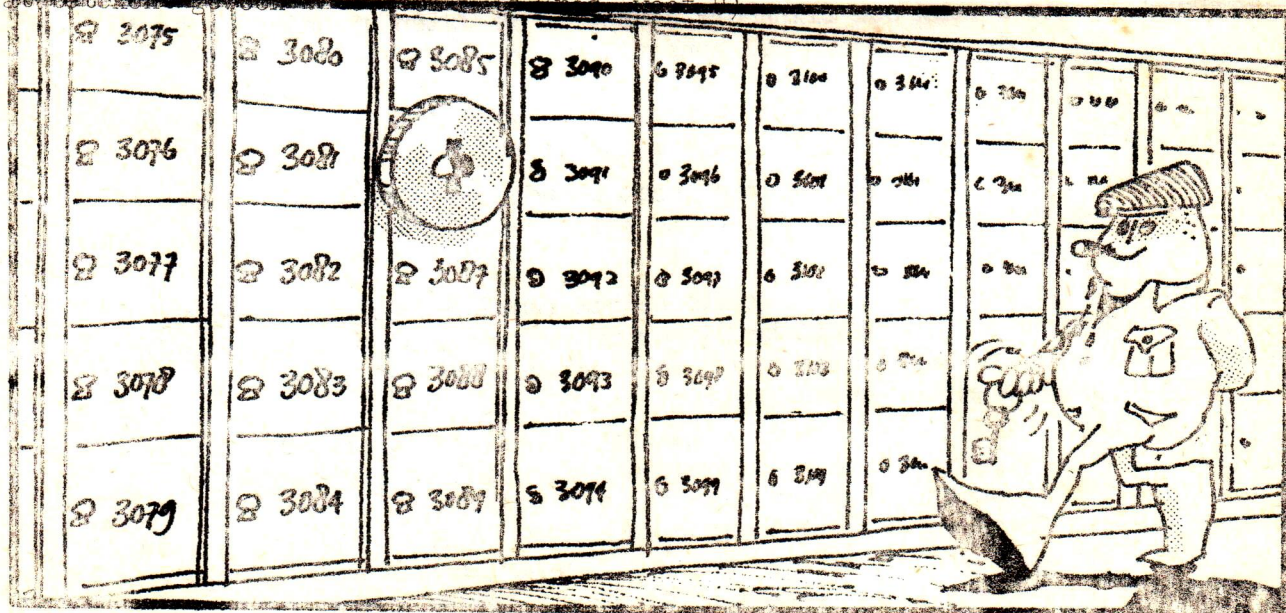
Redactieadres (ook) gewijzigd.

Dezelfde postbus zal nog wel ruimte hebben om ook de post voor onze redactie te herbergen, zodat we ons redactieadres ook maar daar gevestigd hebben. Om net de secretaris makkelijk te maken bij het doorgeven van de voor ons bestemde post (dus brieven die de inhoud van ons clubblad betreffen) dient U die zó te adresseren :

Redactie Van Haver Tot Gort
per adres Postbus 3086
SCHIEDAM

En na deze zakelijke informatie over die adressentoestanden wilt U wel graag weten wat U verder in dit blad kunt lezen. Welnu, leg even de vang erop of draai de maalschuif dicht en leest U maar.....

En de afkorting t.H.& t.Gr. die U dan te hooi en te gras tussen de tekst tegenkomt, dat betekent t.H. & t.Gr. (t.H. & t.Gr. = t.H. & t.Gr.)

Over billen-bilhamers-scherphamers gesproken.

We hebben alle drie de termen die in Nederland voor het belangrijkste handgereedschap dat in ons ambacht wordt gebruikt, maar even op een rijtje gezet. Welnu, eerder al hebben wij U beloofd om informatie te geven over nieuwe "billen", of scherphamers als U liever de kans op verwarring met zeker lichaamsdeel vermijdt. Het zat ons echter niet mee, daar één van de beide leveranciers, ondanks herhaald verzoek, wegens interne bedrijfsorganisatorische redenen zijn prijzen niet voor algemene publikatie wilde doorgeven. Wij vonden het echter niet elegant tegenover de andere fabrikant, die wel met informatie kwam. Vandaar dat U voor die ene leverancier de prijzen vervangen ziet door U kunt eventueel zelf billen om te bezien of U individueel nadere informatie kunt krijgen en de prijzen dan invullen, want voor zover ons bekend is worden de vermelde hamers nog wel geleverd.

Alle prijzen af leverancier, excl. BTW, per medio augustus 1977 en zonder steel.

1. Fa. Reyer Rutgers. Wageningen.

adres : Prof. Ritzema Bosweg 37, tel. 08370 - 12916/13161

Deze bekende molensteenfabrikant levert uit Duitsland geïmporteerde, machinaal gesmede hamers t.w. :

- gesmede bilhamers.....kg f....., per stuk
- idem f....., per stuk
- idem voorzien van hardmetalen stiften f....., per stuk
- Voorts kneushamers (bouchardeerhamers in feite)(die wel voorzien zijn van een steel)met verwisselbare kop f....., per stuk
- reservekoppen f....., per stuk

2. Derckx Constructie BV. Beegden.

adres : Kruisstraat 8, tel. 04747 - 1286

Naast talloze molenroeden die er worden gemaakt, smeedt, met hame dhr. Derckx sr. sinds enige tijd weer bilhamers. Vroeger heeft hij er voor ene molenmaker Hendrix die ooit tegenover hem woonde vele gesmeed en honderden uitgehaald en gehard. Hij is wat ze in het zuiden noemen een echte "billensmid", en waar vind je die nog tegenwoordig.

Leverbaar zijn :

- gesmede bilhamers van gemiddeld gewicht f 80,= per stuk
- idem voorzien van hardmetalen stiften f.190,= per stuk

Uiteraard kunt U naar Derckx ook bilhamers sturen om te laten uithalen en harden. Hij probeert ze omdat de staalsoort wel eens wil verschillen van het harden, uit op een oude molensteen om te controleren of ze niet te zacht of te hard zijn. De kosten worden naar de benodigde tijd verrekend en afhankelijk van de stomphheid van de hamer, moet U rekenen op zo'n f.20,= à f.30,= per hamer.

Inzet beiteltes die in een houder worden gezet kunnen door Derckx ook worden gesmeed, naar een op te sturen model. Een vaste prijs kon hiervoor niet worden opgegeven.

Nadere informatie bij de vroeger zo bekende bilhamersmederij Scholte in Haarlem leerde ons dat daar de bilhamers uit het leveringsprogramma zijn verdwenen. De hamermolenhamers (wat 'n woord) niet, zo U zult weten, maar dat is voor ons ambachtelijke molenaars minder interessant.

Uit het bovenstaande blijkt dat de "widia-hamers" (zoals de hamers met hardmetalen stoffen ook wel worden genoemd), heel wat duurder zijn dan de gewone gesmede hamers. Daar staat tegenover dat je er maar één van nodig hebt om een hele steen te scherpen en niet een heel rek vol. Ook een blauwe steen schijnt er best mee gescherpt te kunnen worden volgens sommige molenaars. Een bezwaar is wel weer dat op erg harde kunststenen, zonder zacht bodemsel (b.v. de uit zuiver kwarts gemaakte tarwestenen) soms de widia stiften de neiging hebben te springen, en dan is zo'n kant meteen onbruikbaar.

Van Roe en Rad tot Loper en Ligger

(technische wind- en waterkorenmolenaarswetenswaardigheden).

1. Een goed gebalanceerde looper is het halve werk.

Het kan een heel probleem zijn om bij het opleggen van een andere looper, deze zo te hangen dat hij goed in balans is. Want de rijn moet toch nagenoeg goed in het "zwaartepunt" van de steen zitten wil je een klein beetje onbalans met wat lood kunnen verhelpen.

En dat het zwaartepunt en het middelpunt niet altijd samenvallen heeft al menig molenaar (en molenmaker) tot zijn ongenoegen ervaren.

Het kropgat hoeft maar ietsje uit het midden te zitten, de looper hoeft maar een klein beetje onrond te zijn, of aan de ene kant wat dikker dan aan de andere, en het zal blijken dat een rijn die met de duimstok uitgemeten vanaf de buitenkant, precies in het midden van de steen is vastgezet, toch niet op de goede plaats zit. Natuurlijk is er door bij het dompen met de lichtboom tussen looper en ligger door te kijken, wel achter te komen naar welke kant de looper "hangt" en zo te bepalen naar welke kant de rijn moet worden verplaatst. ^{o)}

Maar dan moeten we de looper weer eraf nemen, de rijn weer losmaken en verplaatsen en als 't dan nog niet klopt, zal dat weer moeten worden herhaald met alle zweetdruppels en jammerklachten van dien!

En dan vraag je je af of er niet een methode te bedenken is om de juiste ligging van het zwaartepunt, waar het midden van de rijn moet komen dus, in één keer zo nauwkeurig mogelijk te bepalen.

Welnu, die methode die in feite nogal voor de hand liggend is, bestaat.

Hij werd ons aan de hand gedaan door een jonge molenaar die dit idee zelf had bedacht en hij komt erop neer dat de looper over twee ongeveer haaks op elkaar liggende lijnen gebalanceerd wordt op een sterk hoekijzer. In de kruising van die beide lijnen ligt het zwaartepunt.

We nemen die lijnen (het maakt in feite niet uit) voor het gemak maar globaal in het verlengde van de rijntakken bij een viertaksrijn, of in het verlengde van -resp.- haaks op de rijntakken bij een 2-taks rijn (van een pinnetjeswerk of bij een 2-delige balanceerrijn) (zie schetsen 1 en 2).

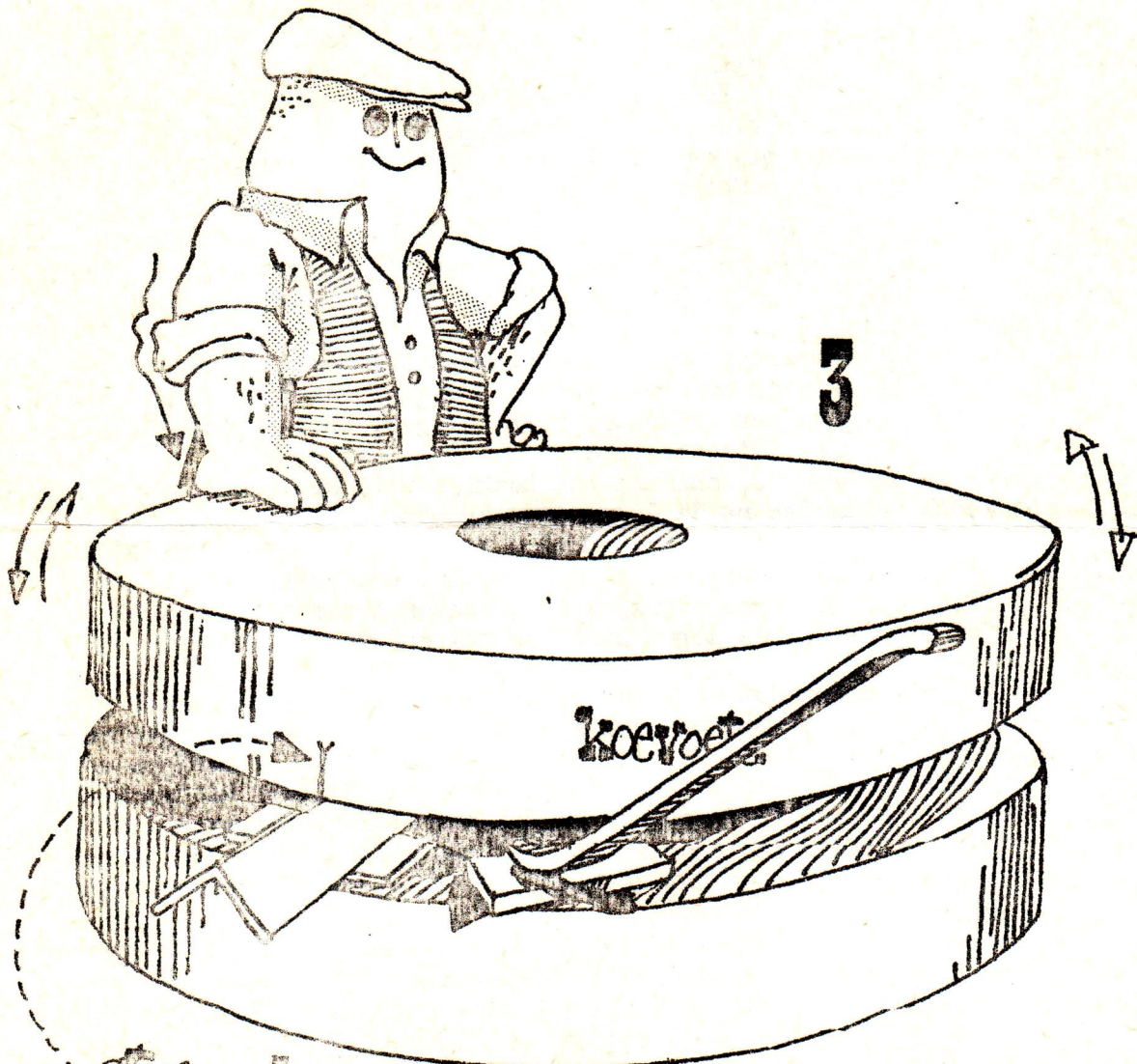
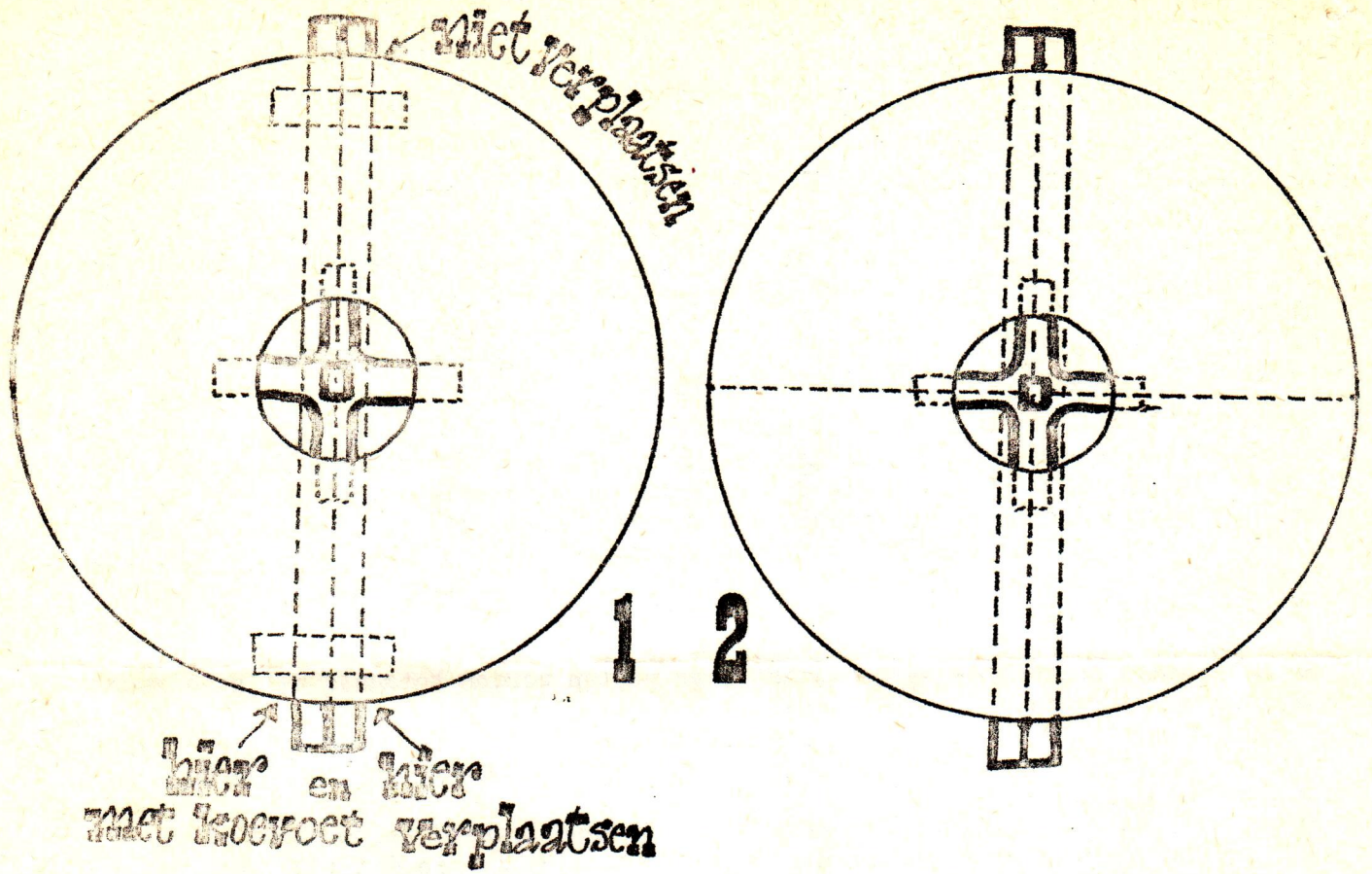
De werkwijze is nu als volgt. We leggen een hoekijzer dat minstens zo lang is als de diameter van het koppelstenen en zwaar bv. 60 x 60 x 6 mm. met zijn hoek naar boven over het midden van de ligger. Uiteraard is de bolspil (ook wel kleine spil of peerijzer genoemd) verwijderd.

We laten de looper met de steenkraan er nu met het maalvlak naar beneden op zakken, zodanig dat het hoekijzer ongeveer door het midden van het kropgat gaat. Eventueel doen we tussen hoekijzer en looper, resp. ligger, om beschadigingen te voorkomen, hardhouten plankjes (zie schets 3).

We gaan nu proberen om de looper zodanig op het hoekijzer te krijgen dat deze daarop in balans komt. We moeten nu de looper iets kunnen verplaatsen over het hoekijzer en dat doen we door bij één oplegpunt m.b.v. een zware koevoet of staaf te dompen en met een draaiende beweging van die koevoet hem naar links of naar rechts te verschuiven, daarbij onze plankjes in de gaten houdend. (zie weer schets 3). We zorgen ervoor dat de looper zich aan het andere eind van het hoekijzer niet verplaatst.

Nu is het een illusie te menen dat de looper zodra deze op de juiste plaats over het hoekijzer ligt, horizontaal zou blijven zweven. Hij zal altijd of naar de ene, of naar de andere kant vallen. Of hij daarbij in balans is, kunnen we constateren door de druk die we met de hand op de zijanten van de looper moeten uitoefenen om hem van de ene kant op de andere te laten kantelen, te vergelijken. Op het moment dat we om hem te kantelen op de ene kant even hard moeten drukken als op de andere kant, dan weten we dat de zaak o.k. is en het hoekijzer over het zwaartepunt loopt!

we tekenen de plaatsen waar het hoekijzer onder de steen vandaan komt, af op de buitenomtrek en nemen de steen in de kraan en draaien hem 90° waarna het spel opnieuw kan beginnen. Hebben we uiteindelijk ook hier de beide punten afgetekend, dan keren we de looper en voorzien we de rijn in het (ronde of rechthoekige) gat van een klosje hout - bij pinnetjeswerk even het pinnetje (pirot, taats) eruit slaan en in het hart van het klosje slaan we een draadnagel die het midden van de rijn aangeeft.

Streepte op omtrek als de balans is gevonden

We leggen nu twee latten op de steen die corresponderen met de op de buitenomtrek afgetekende punten. De draadnagel in de rijen moet nu in het kruispunt van die twee latten vallen. Zo zetten we dan de rijen (of bij een engelse rijen, de schoentjes ervan) vast, keren de looper en hangen hem op de bolspil. Als het goed is zal hij nu nagenoeg in balans zijn, in ieder geval zo goed dat het verder met de balanceerbussen (of in geval het om een blauwe steen gaat met een stukje lood dat we mbv. keilbouten en een volgplaatje bevestigen) in orde is te krijgen. We kunnen met dat in balans brengen van een looper niet secuur genoeg zijn en moeten niet eerder de kuip om de steen zetten dan nadat we ons ervan hebben overtuigd dat de looper bij het langzaam uitlichten - we kijken tegen het licht tussen de stenen door - nergens blijft hangen maar mooi overal evenveel vrijkomt; want U weet het : een goed gebalanceerde looper is het halve werk!

- o) We hebben het nu over de systemen waarbij de looper inderdaad echt balanceert, zoals bij een 2-delige engelse- of balanceerrijen, bij een pinnetjeswerk (met stilstaande kleine spil), bij een zgn. Belgische beugelrijen (gehangen in een meeneemkop, op een bolvormige beëindiging van de onderspil; een systeem dat alleen bij onderaandrijving voorkomt en te zien is op veel watermolens in het uiterste zuiden van Limburg) of bij een tot balanceerwerk omgebouwd vast werk. Bij het ouderwetse "vaste werk" (waar de rijen daar hij muurvast op de tapscop van de spil zit geklemd en er dus geen enkel "balanceren" van de looper mogelijk is) is het goed strijken van de looper in feite meer afhankelijk van de ligging van de rijen t.o.v. het maalvlak van de looper en de juiste stand van de bolspil ten opzichte van dat van de ligger, hetgeen al moeilijk genoeg is om in orde te krijgen. Er zou hier op het eerste gezicht geen enkele reden zijn om ons over het al dan niet samenvallen van het midden van de rijen met het zwaartepunt van de looper enige zorg te maken. Inderdaad, in principe kan een in "onbalans" zijn van de looper zich hier bij het uitlichten van de steen niet direct uiten door het slepen op de buitenkant van de ligger. Dat hangt zoals gezegd van andere factoren af.

Maar toch moeten we niet helemaal aan het aspect van de zwaartepunt bepaling voorbij gaan. Een klein beetje onbalans zullen we nooit gewaar worden maar, zodra het zwaartepunt werkelijk beduidend naast het middelpunt van de rijen zou liggen krijgen we toch problemen. Als we malen met een tamelijk ver uitgelichte steen gaat de rijen namelijk toch op de bolspil wringen, hetgeen zich uit in een rondgaande zijdelingse kracht van de taats van de bolspil in de pot. En dat heeft weer het slingeren van de pas- of vonderbalk tot gevolg. Een verschijnsel dat de rustige werking van het koppelstenen niet ten goede komt.

Er is ook bij het vast werk derhalve wat te zeggen voor het op de bovenbeschreven wijze met behulp van een hoekijzer bepalen van het zwaartepunt van de looper.

In tegenstelling tot de "balanceerwerken" zijn we dan bij het vaste werk echter nog niet klaar met het werk om de juiste plaats van de rijen te bepalen.

Want nu moeten we nog op de gebruikelijke wijze nagaan of de rijen de juiste ligging ten opzichte van het maalvlak heeft.

We zeggen : "de gebruikelijke wijze", maar het systeem om bij het vaste werk een koppelstenen zo af te stellen dat het perfect strijkt is nu ook weer niet zo erg bekend (meer).

Reden waarom we daar een volgende keer nog eens op terug komen.

2. Zijdegaas nummer 8xx en 00xx.

Van één molenaar vernamen wij dat hij op zijn slagbuil zijdegaas gebruikt van de bovenstaande maaswijdten. Nummer 8xx voor de bloem (maaswijdte 185 micron = 185 duizendste millimeter) en nummer 00xx voor de griezen (maaswijdte 730 micron).

Wij belden naar Kabel Zaandam B.V. voor nadere informatie. Het eerste dat wij leerden was dat het in ons vorige nummer vermelde telefoonnummer niet meer juist was. Het moet zijn :

075 - 174151

We kregen daar aan de lijn de heer J.W. Hart, die ons naast de technische bijzonderheden over de maaswijdten en de aanduiding van de gaaskwaliteit (de kruisjes achter het nummer duiden op een bepaalde draaddikte waar het doek van geweven is) ook uitlegde waarom nylongaas (hoewel meer dan de helft goedkoper) toch niet was aan te bevelen voor gebruik in de traditionele bloembuilen.

Hij gaf ons tevens ter indicatie de prijs van de beide gaasnummers. De prijzen gelden bij afname van ca. 5 m.

nr. 8xx, breedte 1 m., f.65,40 m² excl. BTW

nr. 00xx, " 1 m., f.45,65 m² " "

Over het een en ander verder pratend bleek dat de heer Hart zijn voorgeslacht al generaties lang onder de naam Kabel hun bedrijf in zeven en zeefgaas uitoefent. En zo kwam al spoedig naast de techniek ook de historie aan de orde.

De heer Hart bleek een enthousiast verteller die uiteindelijk ook bereid was om over zijn werk voor ons blad eens wat te schrijven.

We hopen U in ons volgend nummer het resultaat van die toezegging te kunnen laten lezen.

Victor Mulder.

JAARVERSLAG 1977.

De secretaris zal, zodra het jaar '77 over nog maar weinig tijd, verleden tijd zal zijn, zich gaan wijden aan het opstellen van een jaarverslag.

En daarin zullen uiteraard uitgebreid de activiteiten van ons Korenmolenaarsgilde zelf aan de orde komen. Daarnaast zal worden getracht een beeld te geven van hetgeen er in wijder verband aan interessante ontwikkelingen zich op de afzonderlijke korenmolens hebben voorgedaan, zoals bijvoorbeeld - en dat is dan meteen een heel belangrijk punt - het opnieuw in bedrijf komen van bepaalde molens. Nu beschikken wij wel over de nodige informatie daaromtrent, maar of die werkelijk compleet is dat blijft uiteraard de vraag.

Misschien is er in het afgelopen jaar iets op Uw molen aan de orde geweest dat zou passen in zo'n overzicht van gebeurtenissen die de herleving van het korenmolenaarsambacht illustreren. Wij zouden het zeer op prijs stellen als U die gebeurtenis - al dan niet in de vorm van een kranteknipstel - aan ons, of liever gezegd, aan de secretaris zou willen doorgeven. U kent nu zijn adres.

Bij voorbaat dank.

t.H.&t.Gr. 1 : De helft is bruinbrood!

We lazen in de krant dat de helft van het brood dat de Nederlanders dagelijks consumeren, bruinbrood is. (Er stond niet "volkorenbrood", en dat wil ten opzichte van bruinbrood nog wel eens wat uitmaken in het "zemelgehalte".)

In ieder geval is de stijging van het aandeel bruinbrood een verheugende zaak want we hebben de moeilijk verteerbare zemelen ("ruwvezels" zegt men wel, in wetenschappelijke kringen) die daarin zitten hard nodig om onze spijsverteringsorganen gezond te laten functioneren. Toch eten we nog te weinig bruinbrood om werkelijk van een bevredigend zemelgehalte in ons voedselpakket te spreken. Dit zei Ir. G. de Bekker, voedingsdeskundige van de Wageningse Landbouwhogeschool, op 6 oktober j.l. een dag die in bakkerskringen bekend staat als de "Dag Van Het Brood". De broodconsumptie is in de laatste 25 jaar bijna met de helft gedaald en daar zijn andere, minder gezonde produkten (vet, suiker, alcohol) voor in de plaats gekomen. Mogelijk kan de ontdekking door steeds meer mensen van het smakelijk volkorenbrood dat de bakkers van het op onze molens gemalen volkorenmeel bakken, betekenen dat er niet alleen nog wat minder witbrood wordt gegeten, maar ook dat men in het totaal meer brood gaat eten in het dagelijkse voedselpakket. En dat zou een goede ontwikkeling zijn waardoor het modeverschijnsel van het eten van losse zemelen die apart aan de voeding worden toegevoegd wellicht weer zal verdwijnen. Het is in wezen ook een vreemde zaak om eerst de zemelen uit het meel te zeven en ze dan via een omweg voor veel geld los te kopen. We zien bij sommige reform-winkels en drogisten tenminste wel eens prijzen tot 40 cent per ons (echt waar : vier gulden per kilo)!

Wij als molenaars kunnen ervoor zorgen dat mensen die er toch prijs op stellen die losse zemelen in hun voeding te verwerken, ze intussen bij ons kunnen kopen voor een prijs die gelijk ligt aan de meel- en bloemprijs, zodat het helemaal geen "exclusief" product behoeft te zijn!

Ontwerp - papieren meelzak detailverkoop gereed!

Gesierd met een fraaie middeleeuws-aandoende tekening van een standerdmolen, bedrukt met ons embleem, boordevol informatie over de ambachtelijke korenmolenaars, ons molenaarsgilde en de meelprodukten, zelfs een broodrecept ontbreekt niet. Ziedaar het ontwerp van de papieren meelzak voor de detailverkoop, dat veel wikken en wegen en het aanbrengen van enkele wijzigingen vanwege de wijze van dichtvrouwen, tot stand is gekomen.

Ziedaar... waar dan, horen wij sommige molenaars denken. En daar hebben ze gelijk in want de drukker die na vergelijking van de offerten van een paar gerenommeerde verpakkingsdrukkerijen uiteindelijk is gekozen had de drukopdracht voor een eerste oplage van zakken voor één van de deelnemers niet klaar op het moment dat dit nummer de deur uit moest, zodat we nog geen exemplaar van de zak als monster konden meezenden.

Dat zal dan noodgedwongen moeten wachten tot Van Haver Tot Gort nummer 9 en de nodige informatie over prijzen, wijze van bestellen e.d. zullen we dan gelijk geven. Wat we wel alvast melden is, dat het ontwerp voorlopig is afgestemd op een formaat-zak voor 5 kilo meel of bloem.

De ervaring is dat - afgezien van toeristen, de vaste klanten op een molen hun meel of bloem niet per kilo, maar in grotere hoeveelheden inkopen (en dan een lagere kiloprijs betalen - zie ook de adviesprijzen).

Nu zal men per deelnemende molenaar minstens 100 kg. zakken per formaat tegelijk moeten bestellen en dat betekent bij de 5 kilo zakken :

totaal ca. 2600 stuks : een acceptabele voorraad, zo dachten wij.

Maar van de lichte 1 kilo-zakjes gaan er totaal ca. 8600 stuks in 100 kilo papier en dat zal naar wij aannemen voor geen enkele deelnemer een voorraad zijn die binnen redelijke tijd verbruikt wordt. Mochten we dit mishebben, laten dan die deelnemers die uitgaande van bovenstaande gegevens, toch geïnteresseerd zijn in een ontwerp voor een 1 kilo-zakje dit even in een briefje aan onze redactie laten weten, dan zullen wij (vrijblijvend) het ontwerp zo aanpassen dat het ook voor zo'n klein formaat geschikt wordt.

Verder is het ontwerp gebaseerd op gebruik op een windmolen. Er zijn thans drie deelnemers die hun bedrijf op een watermolen uitoefenen. Dat vraagt om een aangepast ontwerp, met een afbeelding van een watermolen. Als één of meer van deze drie deelnemers in principe daarin is geïnteresseerd, laten zij dan ook even schrijven. Pas dan zal onze ontwerper ook dat aangepaste ontwerp voor de watermolens uitwerken. In het andere geval laten we dat voorlopig achterwege en behoeven er ook geen kosten te worden gemaakt om daar een cliché van te maken. Onnodig te verklaren dat met de drukker een overeenkomst is gesloten dat de ontworpen zak (met ons embleem) uitsluitend aan molenaars zal worden geleverd die als deelnemer bij onze stichting zijn aangesloten. Tot zover deze voor-informatie. Volgende keer zullen we U Van Haver tot Gort kunnen informeren.

t.H.& t.Gr. 2. Tweemaal Derckx in Sprundel.

Op het molenfeest dat ter gelegenheid van de "weder-ingebruik-stelling" van de gerestaureerde korenmolen aldaar, op zaterdag 24 september in Sprundel werd gehouden openbaarde zich een merkwaardig toeval. Een van de genodigden overhandigde aan de Burgemeester als geschenk voor de molen een handgesmede bilhamer. Toen deze het geschenk in dank aanvaardde, ontdekte hij dat in de hamer de inscriptie H. Derckx (met c-k-x) was geslagen. Een leuk gebaar vond de Burgemeester, dat zijn naam met voorletters in die hamer was geslagen. Het bleek echter louter toeval want de hamer was gesmeed door een smid die in al de door hem gesmede hamers steeds zijn eigen naam had afgedrukt zo ook in deze : H. Derckx (met c-k-x), de billensmid uit Boegden, naangenoot van de Burgemeester uit Rucphen. Vandaar!

t.H.& t.Gr. 3. Staatssecretaris stelt "de Hoop" in Wervershoof in bedrijf.

Op zaterdag 1 oktober j.l. stelde de (demissionaire) staatssecretaris Hazekamp van Economische Zaken (midden- en kleinbedrijf) in het Noord-Hollandse Wervershoof de achtkante stellingmolen "De Hoop" weer officieel in bedrijf. De staatssecretaris heeft zo van zeer nabij kunnen ondervinden wat voor een boeiend ambacht het werk van de molenaar is. Of hij nog in functie zal zijn op het moment dat onze Stichting voor een gerichte steun aan de wederopbloei van ons ambacht een beroep komt doen op zijn ministerie is nog maar de vraag. We hopen maar van wel.

De molen "De Hoop" die in een eerdere periode van zijn werkzaam leven een tijdlang niet al te succesvol met windkracht electriciteit heeft opgewekt, is thans volop in bedrijf gekomen voor een groep ambachtelijke bakkers.

Molenaar is de jonge Adrie Peereboom, die veel van het vak heeft geleerd onder de hoede van Arie Berkhout, de molenaar van "Het Rode Hert" te Oudorp (zie ook ons vorige nummer pag.2).

De molen "De Hoop" is thans de derde korenmolen in ons land die in de vorm van een Stichting wordt geëxploiteerd. De molen heeft daar aan de IJssel-meer kust de wind uit de eerste hand, en het kan hem dan ook niet anders dan voor de wind gaan!

Rogge.

Tot nog toe hebben we meestal gepraat over tarwemalen en wat daar zoal bij komt kijken, maar bakrogge malen of breken kan ook heel goed met stenen gebeuren; het zou kunnen dat u er wel eens over gedacht hebt u met rogge bezig te gaan houden. Wij hebben voor u alvast zo hier en daar eens geïnformeerd naar leveranciers: die blijken niet dik gezaaid te zijn. Mocht u nog andere weten dan de twee die wij hebben opgescharrold, wilt u deze dan doorgeven aan ons? Voor zover wij hebben kunnen nagaan levert

1. de Aankoopcentrale Groningen inlandse rogge voor ± f.45,= de 100 kg los af Groningen. Er zit hier en daar schot in de rogge van Nederlandse bodem van 't jaar; het schijnt dat daardoor het roggebrood wat zoetiger smaakt, niet ongunstig, al zal schot de bakwaarde wel niet ten goede komen. U kunt natuurlijk eerst een monster proberen. Voor meer informatie kunt u de A.C. bellen: 050 - 721721, vragen naar de heer Jansen.
2. Graanhandel Havens in Vierlingsbeek levert vanaf eind november Canadese bakrogge, die vermoedelijk ± f.57,=/100 kg los af zal gaan kosten. Vorig seizoen zweefde de prijs tussen de f.54,= en f.60,=. Tel. 04782 - 343

n.b: De brief die wij van Jo Meessen ontvingen, waarin hij vragen over dit onderwerp stelde, is dan bij deze en hopelijk naar wens beantwoord. Ter informatie van onze lezers: Jo Meessen is één van de deelnemers van onze Stichting in de categorie leerling-molenaar en hij is als zodanig betrokken bij het maalwerk op "De Volmolen", een grote water(rad)molen, gelegen nabij het plaatsje Epen, op het riviertje De Geul dat door het Limburgse mergelland stroomt.

R.W.